

Plan van Aanpak

Invoeren afvalpas Midden-
Drenthe

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0485256.100

3 juli 2023

Plan van Aanpak

Invoeren afvalpas Midden-Drenthe

projectnummer 0485256.100

3 juli 2023

Auteurs

Luuk Bos
Jeroen Hage

Opdrachtgever

Gemeente Midden-Drenthe
Postbus 24
9410 AA BEILEN

Gecontroleerd

Luuk Bos

datum	beschrijving	vrijgave
3 juli 2023		

Inhoudsopgave

Achtergrond/aanleiding	4
Project organisatie	4
Fasering en planning	5
Functie en meerwaarde afvalpas	6
Scenario's invoeren afvalpas	6
Advies	9
Vervolgstappen	10

Achtergrond/aanleiding

Achtergrond/aanleiding

In het Grondstoffenbeleid (2021-2025) heeft de gemeente Midden-Drenthe besloten om de verschillende mogelijkheden tot implementatie van afvalpassen als toegangsbewijs voor de milieustraten in Midden-Drenthe te onderzoeken. Met als doel het valideren van de inwoners van de gemeente om gebruik te maken van deze brenglocaties en het zo veel mogelijk uitsluiten van oneigenlijk gebruik door commerciële partijen en mensen van buiten de gemeente.

Huidige situatie

Er zijn in Midden-Drenthe twee milieustraten waar inwoners hun afval naartoe kunnen brengen. De milieustraat in Beilen wordt beheerd door de gemeente zelf en de milieustraat in Bovensmilde is in beheer van Koers Handel B.V. Op dit moment vindt er bij de milieustraat in Beilen controle plaats doormiddel van een legitimatieplicht op basis van postcode en huisnummer. Er is een betaalzuil aanwezig waarmee gegevens over de betalende gasten kan worden verzameld. Zo worden gegevens als bezoekersaantallen, bezoektijden, en gebracht afval in kuub verzameld. Er is op dit moment geen inzicht in het aantal onbetaalde bezoekers en de herkomst van deze bezoekers. Over de bezoekersinformatie van de milieustraat in Bovensmilde is nog minder bekend. Het huidige systeem is niet waterdicht en biedt nog voldoende ruimte voor afvaltoerisme. Dit zorgt voor hogere afvalverwerkingskosten voor de gemeente. Om dit in de toekomst te voorkomen en de dienstverlening te optimaliseren is een betere toegangscontrole bij de milieustraten vereist.

Doel project

Het doel van het project is het implementeren van een afvalpas als toegangsbewijs voor de milieustraten in Midden-Drenthe, om zo bezoekers van de milieustraten te valideren en oneigenlijk gebruik door commerciële partijen en mensen buiten de gemeente uit te sluiten.

Risico's

Het Risico van het invoeren van een afvalpas in Midden-Drenthe is er van uitgaan dat oneigenlijk gebruik van de milieustraten hiermee volledig is opgelost. Zo kan iemand met een afvalpas ook bedrijfsafval inleveren of passen kunnen worden uitgeleend. Echter maakt het invoeren van een afvalpas het systeem wel eerlijker en blijken patronen beter te achterhalen.

Uitgangspunten

- We zien een afvalpas als een combinatie van een pas inclusief pasbeheer (systeem, communicatie, verzending, etc.).
- In dit plan van aanpak dienen de afvalpassen alleen als toegangspas voor de milieustraten. De andere toepassingen van afvalpassen worden buiten beschouwing gelaten.
- We gaan uit van de huidige situatie op de milieustraten in Beilen en Bovensmilde. Zo is er op dit moment geen weegbrug aanwezig op de milieustraat in Beilen en ontbreekt er een slagboom op de milieustraat van Bovensmilde.
- De Milieustraat in Bovensmilde is op dit moment onrechtmatig in beheer door Koers Handel B.V. Er loopt op dit moment een onderzoek over de toekomst van deze milieustraat. We gaan uit van de huidige situatie (2 milieustraten).

Project organisatie

De uitvoering van het project is in handen van de projectgroep van Antea Group bestaande uit Luuk Bos (projectleider) & Jeroen Hage (adviseur Beheer). Vanuit de gemeente Midden-Drenthe zijn de beheerder en beleidsmedewerker afval betrokken. Het plan van aanpak en het implementatie traject worden in samenspraak met de gemeente opgesteld en doorlopen het bestuurlijk traject.

Fasering en planning

Gedurende het project worden de volgende drie fases doorlopen.

Fase I: Plan van aanpak

Er wordt een plan van aanpak opgesteld waarin verschillende scenario's voor het invoeren van een afvalpas in Midden-Drenthe worden omschreven. Hierin staat ook ons advies omtrent het scenario en de verdere implementatie omschreven. Het opstellen van het plan van aanpak gaat in afstemming met de betrokkenen. Na afstemming kan het plan van aanpak voorgelegd worden aan het college.

De volgende werkstappen zijn onderdeel van fase I:

- Voorbereiding/inlezen
- Uiteenzetten verschillende scenario's
- Marktonderzoek afvalpassen
- Opstellen advies
- Afstemmen PvA met betrokkenen
- Opleveren plan van aanpak

Fase II: Bestuurlijke besluitvorming

Na het opstellen en afstemmen van het PvA kan de bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden.

De volgende werkstappen zijn onderdeel van fase II:

- Afstemmen PvA met wethouder, voorkeursscenario bepalen
- Na goedkeuring van de wethouder naar college ter besluitvorming
- College informeert raad middels brief

Fase III: Implementatie

Na de besluitvorming kan de implementatie worden gestart. De benodigde acties voor het realiseren van de afvalpassen worden uitgezet naar de juiste partij. Vervolgens kan na overeenkomst de implementatie gaan plaatsvinden.

- Uitvoeren gekozen scenario
- Communicatie
- Implementeren van afvalpassen

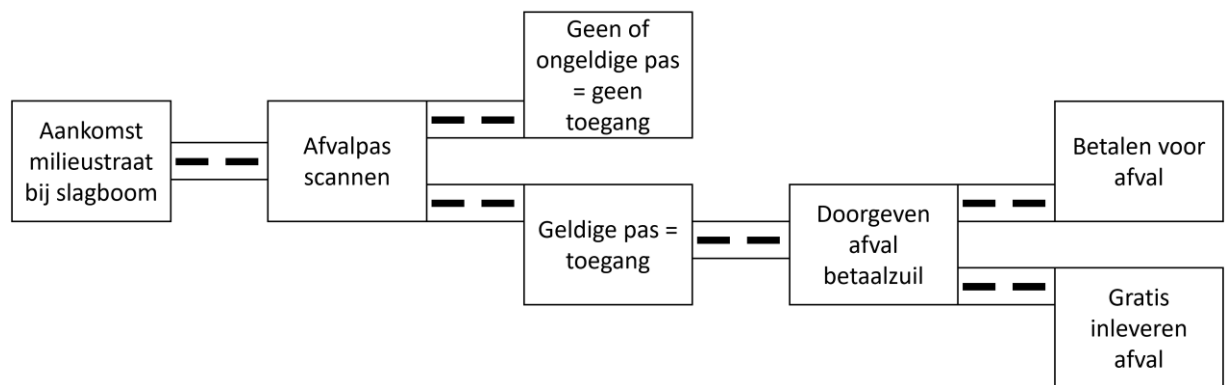
Fase IV: Evaluatie/monitoring (buiten deze opdracht)

Na het implementeren van het nieuwe afvalpassen systeem voert de gemeente een evaluatie uit.

Functie en meerwaarde afvalpas

Afvalpas voor toegang milieustraat

Aan de hand van een aantal stappen kan een afvalpas functioneren als toegangsbewijs voor de milieustraat in Beilen (figuur 1). Het pasje bevat een kleine chip die een uniek serienummer heeft, ook wel de UID (Unique Identifier) of CSN (Chip Serie Nummer) genoemd. De chip van Mifare is de meest gangbare chipkaart serie en wordt vaak gebruikt voor toegangstoepassingen. Door de afvalpas op de ingebouwde paslezer bij de slagboom voor de milieustraat te leggen kan de UID in de Mifare chip worden opgevraagd. De paslezer staat in verbinding met het beheersysteem van de gemeente of afvalinzamelaar. In deze database staan alle actieve UID's van de uitgegeven afvalpassen geregistreerd. Het systeem loopt na of het UID nummer staat geregistreerd in de database. Zo ja, dan is de pas geldig en wordt er toegang tot de milieustraat verleent. Zonder pas of ongeldige pas (geblokkeerde pas) wordt er geen toegang tot de milieustraat verleent. Vervolgens kan de bezoeker bij de betaalzuil het type afval aangeven en zien of dit gratis of betaald in te leveren is. Vervolgens kan de bezoeker het afval op de juiste plaats op de milieustraat inleveren. Op de milieustraat van Bovensmilde is geen slagboom aanwezig. Hier kan door middel van een PDA die aangesloten is op het beheersysteem op vergelijkbare wijze toegang tot de milieustraat worden verleend. De afvalpas kan in de toekomst ook worden gebruikt als toegangspas voor ondergrondse of bovengrondse afvalcontainers in de gemeente.

Figuur 1: Stroom schema toegang milieustraat Beilen

Meerwaarde afvalpas

Het invoeren van een afvalpas als toegangsbewijs voor een milieustraat heeft meerdere voordelen. Zo kan er beter worden gecontroleerd of iemand toegang heeft tot de milieustraat. Alleen geadresseerde van de gemeente Midden-Drenthe krijgen namelijk een afvalpas. Het toegang verlenen tot de milieustraat gaat sneller en efficiëntere doormiddel van een geautomatiseerd systeem. Data & informatie, zoals bezoekers aantallen en tijden, ingeleverde grondstoffen, kunnen beter worden verzameld om het functioneren van de milieustraat te optimaliseren.

Scenario's invoeren afvalpas

Er zijn meerdere opties mogelijk om een toegangscontrole uit te voeren bij een milieustraat. Grofweg zijn er de volgende drie mogelijkheden:

- I. Volledige uitbesteding van afvalpassen
- II. Eigen beheer van afvalpassen
- III. Toegangscontrole zonder afvalpas

I. Volledige uitbesteding van afvalpassen

De gemeente kan er voor kiezen om het afvalbeheersysteem volledig uit te besteden. Zo is er een partij verantwoordelijk over het laten functioneren van het afvalbeheersysteem.

Bij het invoeren van een afvalpas door een externe partij moeten de volgende stappen worden doorlopen:

- Kiezen leverancier afvalpassen en beheersysteem;
- Opstellen contracten met leverancier;
- Inbouwen pasreader in huidige toegangspaal milieustraat en aanpassen indeling beeldscherm (Pfister);
- Leveren en inrichten Handheld PDA voor locatie Milieustraat: middels deze PDA kan (bijvoorbeeld bij blokkade pas) de status van een pas en adres in de database van het beheersysteem worden opgeroepen. De verbinding van de PDA met het beheersysteem is gebaseerd op internet en dus altijd actueel;
- Inrichten beheersysteem;
- Software installatie en test;
- Leveren en verspreiden van Mifare toegangspasjes bij de inwoners van de gemeente;
- Faciliteren gegevensuitwisseling Pfister/(partij) (m.m.v. Pfister) zodat autorisatie via pas en reader plaats kan vinden op locatie Milieustraat;
- Organiseren van pasjesbeheer: koppelen en uitgeven van nieuwe pasjes, verwerken van beschadigde of geblokkeerde pasjes, etc.

<u>Voordelen</u>	<u>Nadelen</u>
-Mindere werkbelasting gemeente -Mogelijkheden voor uitbreiding -Garantie op diensten -Service bij ontstaan problemen	-Afhankelijkheid van service provider

De volgende partijen kunnen dit scenario realiseren:

- DVL Milieuservice B.V.
- Fixion Software Solutions B.V.
- VConsyst B.V
- Kliko Groep
- AMCS Group

Gezien eerdere samenwerking heeft DVL Milieuservice B.V. de voorkeur. De gemeente heeft voor de gechipte minicontainers al een containermanagementsysteem van deze partij. Vanuit borging van data & informatie is het verstandig om binnen één CMS systeem te werken. Zo heb je alle gegeven op één plek. In 2019 is er door deze partij al een offerte opgesteld voor het invoeren van afvalpassen in Midden-Drenthe. Daarom gaan we bij dit scenario uit van DVL milieuservice uit als contract partij.

II. Eigen beheer van de afvalpassen

De gemeente kan er ook voor kiezen om het toegang systeem tot de milieustraat zelf te beheren. Dit vereist meer werkzaamheden vanuit de gemeente.

De volgende stappen komen kijken bij het zelf beheren van de afvalpassen:

- Installatie hardware paslezer en barcode scanner;
- Licentieovereenkomst software aangaan met externe partij;
- Uitleg software systeem voor medewerkers milieustraat/gemeente;
- Aanschaffen koppelen PDA afvalstelsysteem;
- Passen (inclusief reserve) bestellen bij leverancier;
- Intake pasaanvragen door KCC gemeente;
- Koppelen pasjes in beheersysteem door gemeente;
- Drukken brieven en samenvoegen pasjes door gemeente;
- Blokkeren defecte of vervallen pasjes door gemeente;
- Periodiek versturen pasjes door gemeente incl. drukken en versturen brief.

<u>Voordelen</u> - Meer onafhankelijkheid - Sneller handelen	<u>Nadelen</u> - Meer werkbelasting - Meer verantwoordelijkheid - Hogere investeringskosten

Partijen die afvalpassen kunnen leveren:

- PPC. B.V.
- Dutch Card Printing BV

III. Toegangscontrole zonder afvalpas

Er zijn ook mogelijkheden om zonder pas een toegangscontrole uit te voeren bij een milieustraat. Zo kan er binnen een ICT-systeem naast legitimatie ook een check plaatsvinden op basis van postcode en huisnummer. Dit is wat er nu gebeurt op de locatie in Beilen. Ook kan er doormiddel van een online reserveringssysteem toegangscontrole plaatsvinden. Zo kunnen inwoners van de gemeente Tilburg toegang tot de milieustraat reserveren via DigiD. Werken met online reserveringsystemen kan tot weerstand leiden gezien de privacy gevoeligheid. Daarnaast belemmert een reserveringssysteem de service naar de inwoner, gezien je eerst een afspraak moet maken voordat je een bezoek aan de milieustraat kunt brengen. Alleen vanuit overbelasting en lange rijen bij een milieustraat is dit een goed alternatief, maar dat is in Midden-Drenthe niet aan de orde. Deze oplossingen passen minder bij het grondstoffenbeleid 2021-2025 van de gemeente Midden-Drenthe. Dit scenario werken we daarom ook niet verder uit in de kosten. Mocht dit scenario toch de voorkeur krijgen, dan kunnen we dit verder onderzoeken.

<u>Voordelen</u> - Lage investeringskosten - Onafhankelijk van andere partij	<u>Nadelen</u> - Probleem niet volledig opgelost - Weerstand op identificatie plicht - Belemmering service naar inwoner

Kosten scenario's

Om een indicatie van de kosten te geven voor de verschillende scenario's is een schatting uitgewerkt. Deze schatting is op basis van de aanschaf van 15.000 passen en 1 PDA en 500 reserve passen. De kosten zijn hieronder uitgesplitst in eenmalige en jaarlijkse kosten.

Scenario	I. Alles uitbesteden	II. Eigen Beheer	III. Online reserveringssysteem
Aanschaf pas/verzending	€ 22.000	€ 30.300	-
Openen module milieustraat	€ 1.600	€ 1.600	-
PDA	€ 1.600	€ 1.600	-
Kosten hardware paslezer en barcode scanner	*	€ 1.000	-
Pasbeheer voor 500 reserve passen	€ 1.600	€ 1.400	
Totaal eenmalig	€ 26.900	€ 35.900	Nader te bepalen

*Kosten hardware paslezer, barcode scanner en reserve passen zitten inbegrepen in de jaarlijkse pasbeheer kosten.

Scenario	I. Alles uitbesteden	II. Eigen Beheer	III. Online reserveringssysteem
Kosten licentie database (pasbeheer)	€ 3.500	€ 2.100	-
Communicatie (SIM) PDA	€ 200	€ 200	-
Totaal jaarlijks	€3.700	€2.400	Nader te bepalen

De kosten voor scenario I en II zijn op basis van een eerdere offerte uit 2019, geïndexeerd met 10%. Het verschil in de eenmalige kosten tussen scenario I en scenario II zit voornamelijk in de extra benodigde inzet voor het zelf ordenen en verzenden van de afvalpassen door medewerkers van de gemeente. Aangezien externe partijen ervaring hebben met het ordenen en verzenden van grote oplages passen gaat dit een stuk kosten efficiënter. Mocht de gemeente zelf ervaring hebben met direct mail dan kunnen de kosten lager uitvallen. De jaarlijkse licentiekosten zijn voor scenario I iets hoger aangezien hier het pasbeheer (voorbereiding verzending en aanvragen passen) bij zit inbegrepen. Scenario III heeft verreweg de laagste kosten aangezien hier geen hardware materiaal en passen benodigd zijn. De exacte kosten van scenario III zijn lastig te bepalen aangezien dit afhangt van het reserveringssysteem. Kijkend naar de periode van de licentieovereenkomst (4 jaar) is scenario I een stuk voordeliger ten opzichte van scenario II.

Advies

Vanuit de voordelen en nadelen en de schatting van de kosten van de verschillende scenario's adviseren wij om te kiezen voor scenario I waarin het invoeren en beheren van de afvalpassen volledig is uitbesteed. Externe partijen hebben ervaring op het gebied van invoeren en beheren van afvalpassen op grote schaal. Daarnaast is samenwerking met een externe partij altijd benodigd voor de hardware en softwarelicentie overeenkomst. De interne kosten voor het verspreiden en beheren van de afvalpassen in scenario II wegen niet op tegen de extra onafhankelijkheid die daar bij komt kijken.

Midden-Drenthe neemt momenteel al een containermanagementsysteem (CMS) af van DVL Milieuservice B.V. Dit systeem is bedoeld voor de registratie en het beheer van de gechipte minicontainers (rest, gft, pmd). Het CMS bestaat uit verschillende modules. Voor de afvalpas dient de module 'Milieustraat' te worden opengezet. De modules staan los van elkaar en kunnen dus ook los van elkaar kunnen functioneren. Dat wil zeggen dat wanneer er gekozen wordt voor een andere partij voor het chippen van containers, deze module uitgezet wordt, maar dit geen invloed heeft op de module 'Milieustraat' voor de afvalpassen.

Gezien de totale opdrachtsom onder de 50.000 euro over 4 jaar blijft en we de dienstverlening los kunnen zien van de eerdere overeenkomst met DVL, kunnen we de opdracht voor 4 jaar enkelvoudig gunnen aan DVL. Hierover is afstemming geweest met de afdeling inkoop.

Vervolgstappen

Bestuurlijke besluitvorming

Aan de hand van dit PvA kan de gemeente een besluit nemen over het gewenste scenario en de implementatie daarvan. Na overleg met de project groep over de bevindingen in dit PvA kan het met de wethouder worden besproken in PHO, vervolgens ter besluitvorming in college.

Instructies medewerkers

Onafhankelijk voor welk scenario er wordt gekozen dienen de medewerkers van de gemeente op de juiste wijze ingelicht te worden. Voornamelijk de medewerkers van de milieustraat en de KCC van de gemeente dienen op de hoogte te zijn voor wat komen gaat. Indien er wordt gekozen voor scenario I is het handig om hier ook een toelichting dag voor de medewerkers bij te voegen, waarin het CMS systeem wordt toegelicht en de KCC weten hoe ze moeten handelen bij een aanvraag van een nieuwe pas. Indien er wordt gekozen voor scenario II ligt de verantwoording van de toelichting en opleiden van de medewerkers bij de gemeente zelf.

Implementatie

Na het vaststellen van het scenario gaan wij verder aan de slag met het implementeren van dit scenario. Hierin nemen wij contact op met de juiste stakeholders en vragen wij een volledige offerte aan. Na het ontvangen van deze offerte bespreken we dit met de juiste beleidsmedewerkers om vervolgens na goedkeuring aan de slag te gaan met de implementatie. Het doel is om de afvalpas op 1 januari 2024 in te voeren. Dit betekent dat de implementatie fase in het najaar van 2023 gaat plaatsvinden. Hierbij verwachten we een totale doorlooptijd van 3 maanden.

Afspraken over communicatie benoemen

Naast het meenemen van alle betrokkenen op de milieustraat en gemeente is het ook belangrijk om de inwoners toe te lichten. Mocht er gekozen worden voor een pas dan krijgt elke bewoner in die recht heeft op een pas ook een informatie brief thuis gestuurd. Om deze verandering niet uit het niets te implementeren is het verstandig om de nieuwe aanpak vroegtijdig op de website en lokale media te communiceren.

Monitoring en evaluatie

Een aantal weken na implementatie kan de gemeente een evaluatie uitvoeren waarin de werking van de afvalpassen wordt gecontroleerd.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen
E. Luuk.Bos@AnteaGroup.nl

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlelen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl